

GERUISLOZE OPENING VAN EXPOSITIE

Borgman schildert de zee op vele manieren

Van een onzer redacteurs

DEN HAAG — De horizon bobbelt, de man moet zijn eerste zee-reis nog maken, is geboren en getogen in Ter Apel, zowat op de oostgrens van ons land heeft van zijn leven geen voet binnen een academie voor beeldende kunsten gezet, maar wat een zeeschilderijen! „Woelige zee, schuimzee, stuifzee, hoge zee, mystieke zee, astrale zee”. Het zijn maar zo'n paar titels van Johan Borgmans panelen die sinds woensdagavond hangen in de Haagse kunstzaal Al-Veka, aan de Denneweg.

De prijs van de kleine dertig stuks is gemiddeld negenhonderd gulden. Men koopt dan niet slechts een glad, als het ware met een geitenaar minutieus gemaakt schilderij, maar gelijktijdig een geneeskrachtige heilbron die gelijk handoplegging de oorzaak van welke pijn ook wegneemt.

Bijzonder

„Een bijzonder mens, die Borgman”, zei kunstcriticus Hans Redeker bij de geruisloze opening.

„De man doorbrak de enge grenzen van zijn dorp dat verward in ellende en alcoholisme ieder menselijk initiatief al in de kiem smoorde. Borgman (nu 70) vocht zich vrij om naar een ander, grenzeloos vaderland te verhuizen: het occultisme.

Zijn schilderijen maken hem geen zeeschilder, want de uitwerking is anders. Hij tracht de genezende kracht die in hem schuilt door middel van het schilderij over te dragen. Dat alles ontstaat vanuit een trance-achtige toestand en is eigenlijk uniek in Nederland”, aldus Redeker wiens wieg eveneens in Ter Apel stond en die nu Borgmans moeilijke expositie toelichtte.

Wacht

„Geen sprake van. Ik ga op een stoel zitten, wacht af tot er iets over mij komt, gooi er een paar strepen op en smijt dan zo'n ding eruit, soms twee per dag”, protesteert natuurgenезer Borgman. „Voor mij is een schilderij dat in trance ontstaat waardeeloos. Ik schilder om iets kwijt te kunnen. Ik wil volkomen de baas blijven over de krachten die ik kan vrijmaken om andere mensen te helpen.”

Ziel

„Allemaal goed en wel”, commentarieert een stel jonge schilders, „maa waarom schildert de man?” Borgman hoort die opmerkingen gelukkig niet maar voelt waarschijnlijk ergens een weerbarstige sfeer zitten zodat hij reageert: „Het is een kwestie van met de ziel waarnemen. De mijne verlangt naar wijdsheid. De zee is wijd, daarom schilder ik bijna uitsluitend de zee en de lucht. Ooit strandwandelingen gemaakt? Als jongeman toen ik op een bankierskantoor werkte. Nadien nooit meer...”

De zee is een ding dat kolkte, bruist, soms vreedzaam rust aan de mens gevend om het volgende moment een onberekenbaar en verslindend monster

te zijn. Van al die gestalten heeft Borgman er zich slechts een paar eigen kunnen maken, maar het is verbazend hoe zuiver hij het element in zijn panelen ving.

In de buurt

Steeds is er het licht of het ontbreken daarvan wat de sfeer van zijn werk bepaalt. Een ondergaande zon kan de meest fantastische kleuren verwekken, van bloedrood, alle soorten violetten, tot inktblauw toe. Zelden lukte het een schilder die werkelijkheid weer te geven. Borgman is dan zeer dicht in de buurt met zijn Avondgloed en Gloed over zee.

Heeft het echter zin om zijn werk te beoordelen?

Hij omschrijft het verder met: „Het is heerlijk de zee te mogen weergeven, zo doorstraald van trillingen en energieën, die de ziel beroeren. Stralingen die steeds in het schilderij zullen blijven doorwerken.

Energie

Een bekend professor die maandenlang aan slapeloosheid leed en niet meer kon lopen door uitputting, werd door mij behandeld. Na zijn tweede behandeling vroeg hij een van mijn schilderijen tegenover zijn bed te mogen hangen. Hij werd beter en kon nog een zware taak op zich nemen in het maatschappelijke leven. De professor was ervan overtuigd dat de psycho-prane die ik uitstraal in geest, ziel en lichaam, een soort levende energie, ook in het schilderij is geconcentreerd.”

Johan Borgman, lid van de Nederlandse federatie van paranormale- en natuurgenezers, lid van de Amerikaanse Interne broederschap van occultisten, voormalig dichter, administrateur, bankbediende, en ambtenaar werd „levensadviseur”. Naast dit omvangrijke werk ontstaan ongetwijfeld kundige schilderijen die voor een ieder de waarde hebben die men eraan toekent. Zowel op basis van schilderkunst als geestverwantschap met de maker.

Tot 24 augustus is deze expositie te zien.

● Johan Borgman, Hans Redeker en de zee

*Algemeen d'offblad
3/10 '63*